

POSTREHY Z PREDNÁŠKY PROF. J. KREMPASKÉHO

Ján Maník

Pobočka Ústredia slovenskej kresťanskej inteligencie v Bardejove dňa 1. marca 2009 zorganizovala prednášku na tému Veda a viera, ktorú predniesol prof. RNDr. Július Krempaský, DrSc. Zúčastnilo sa jej vyše sto poslucháčov. Pán profesor prednášal veľmi erudovane, zaujímavu a pútavo. Dovoľte, aby som ponúkol niekoľko z jeho myšlienok.

Albert Einstein kedysi povedal: „*Viera bez vedy je slepá, veda bez viery je chromá.*“ Veda a viera sú vo vzájomnom komplementárnom vzťahu, pričom odrážajú vzájomnú prepojenosť hmoty a ducha. Boli obdobia, kedy existovalo len náboženstvo bez vedy a boli časy, kedy jestvovala veda, a náboženstvo nebolo potrebné. Veda a viera sú vo vzťahu paralelnej koexistencie, vzájomnej kooperácie a komplementarity, ktorý človeku poskytuje komplexnú a adekvátnu orientáciu na svet. Závety vedy a náboženské tvrdenia sa diametrálne neodlišujú a nevyučujú, ale dopĺňajú.

V súvislosti so stvorením vesmíru, sveta a človeka poznáme dve teórie – evolucionistickú a kreacionistickú.

Evolúcia predstavuje veľkolepý a univerzálny prírodný proces, ktorého podstatou je prechod systémov od menej dokonalých k dokonalejším, od menej usporiadaných k usporiadanejším, od menej zložitých k zložitejším. Fundamentálnych princípov a zákonov, ktorými sa riadi dynamika systémov, nie je veľa, no napriek tomu to umožňuje vytvoriť obrovské množstvo kvalitatívne odlišných štruktúr. Potvrdzujú to aj Einsteinove slová: „*Svet je chudobný na princípy, ale bohatý na štruktúry.*“

Kreacionizmus predstavuje filozofiu, podľa ktorej celý vesmír, svet i človeka stvoril Boh naraz. Príkladom bezvýhradného kreacionizmu je akceptovanie starých textov kníh Starého zákona, v ktorých sa často až do úplných detailov opisuje praktická činnosť Boha Kreátora. Pre súčasného človeka je nutné tieto texty pretransformovať do iného jazyka, ktorý náboženský mysliteľ H. Ditfurth označil ako jazyk evolúcie.

Dnes môžeme tvrdiť, že Boh namiesto priamych aktov stvorenia používa evolučnú technológiu. Autor evolučnej teórie Ch. Darwin povedal: „*Evolúcia je prostriedok adaptovaný Bohom, aby zaplnil Zem rozdielnymi a dobre adaptovanými druhmi.*“ Veľmi zaujímavý je aj názor známeho profesora Oxfordskej univerzity A. Moora: „Darwinizmus je v konečnom dôsledku kresťanskejší ako kreacionizmus, pretože predpokladá imanentnosť Boha v prírode a všadeprítomnosť jeho kreatívnej sily.“

Záverom uvádzame, že nakoľko cieľom Božích plánov bolo, aby vývoj dospel k slobodným inteligentným bytostiam a nie k ich likvidácii, príchod Ježiša Krista na Zem bol nevyhnutný a jeho poslaním bola záchrana ľudstva. Z toho vyplýva, že aj osoba Ježiša Krista tvorí organickú súčasť veľkolepej evolúcie sveta a celé dejiny sveta a človeka môžeme interpretovať ako vnútorne jednotný proces.

Ján Maník

SYMPÓZIUM O BIOETIKE

Spišská Kapitula, 8. – 10. mája 2009

V dňoch 8. – 10. mája 2009 bolo ÚSKI spoluorganizátorom medzinárodnej bioetickej konferencie „LebensFragen“ (Otázky života). Hlavným organizátorom bol Katholischer Akademikerverband z Viedne. Bioetické problémy sa celosvetovo intenzívne sledujú a živo diskutujú, lebo v tejto oblasti pribúdajú denne nové poznatky a nové technológie. Nové poznatky obohacujú ľudstvo a poskytujú nový, komplexnejší pohľad na život a človeka. Nové technológie, ktoré sa odvodzujú od nových poznatkov, často v aplikácii prekračujú etické normy a vyvolávajú otázku, či sme si robíť všetko, čo robíť vieme. Sympóziu bolo pripravené diskutovať o týchto otázkach.

Sympóziu otvoril predseda ÚSKI J. Tiňo, ako predstaviteľ spoluorganizátora zo Slovenska. Pozdravný príhovor predniesol diecézny biskup Mons. Prof. F. Tondra. Rokovanie prebiehalo v piatich pracovných skupinách s týmto zameraním:

- Zodpovedný prístup k embryám (potreba ochrany embryí, oplodňovanie in vitro, hybridy a chiméry)
- Rámcové problémy biomedicíny (dieta za každú cenu, ľudia so zdravotným postihnutím a utopia biomedicíny, obraz človeka a moderné biotechnológie)
- Biomedicínsky výskum človeka (človek subjekt alebo objekt medicínskeho výskumu, výskum pre skvalitnenie (obohatenie) ľudskej bytosti – sú alebo majú byť nejaké obmedzenia?)
- Rozhodnutia pri konci života (koľko života je v umieraní, koľko smrti je v živote, ako je zomierajúci v skutočnosti autonómny, možnosti sprevádzania pri zomieraní)
- Zelené génové technológie (ZGT) – protirečenia (dokážu ZGT nasýtiť obyvateľstvo sveta?). Ako sú ZGT zelené (zdravé a únosné pre životné prostredie)?

V pracovných skupinách bolo dosť času na neformálnu diskusiu. Po tomto bohatom programe G. Virt na záverečnom plenárnom zasadnutí zhrnul výsledky rokovaní v skupinách. Konštatoval, že na sympóziu bola predložená nová „Stredoeurópska sieť bioetika“ s cieľom cezhra-